

Bijlage 2: Gedragscode VFN per 01-01-2014 (vervangt de VFN Gedragscode 01-01-2012)

1. Reikwijdte

De VFN Gedragscode is van toepassing op alle krediet aan consumenten anders dan een krediet aan een consument voor de verwerving, verbouwing of herfinanciering van een voor eigen bewoning bestemd in één van de Europese landen gelegen registergoed, tot zekerheid voor de terugbetaling waarvan een hypotheek op dat registergoed is of wordt gevestigd.

Indien tot zekerheid voor de terugbetaling van een krediet dat valt onder de reikwijdte van deze code een hypotheek op een registergoed wordt gevestigd, is deze code van toepassing.

Indien een krediet aan een consument bestemd is voor de verwerving van een voor eigen bewoning bestemd in één van de Europese landen gelegen registergoed, tot zekerheid voor de terugbetaling waarvan niet een hypotheek op dat registergoed is of wordt gevestigd, is de Gedragscode Hypothecaire Financieringen van toepassing. De financiële dienstverlener informeert bij de consument of het krediet bestemd is voor de verwerving van onroerend goed zoals hiervoor beschreven.

De VFN leden streven in alle uitingen die zijn gericht op de consument een taalniveau na dat niet complexer is dan het taalniveau B1. De VFN leden zullen hierbij in ieder geval niet communiceren op een taalniveau dat complexer is dan taalniveau B2. Voor zover wet- en regelgeving leidt tot eisen aan uitingen die tot een zwaardere complexiteit leiden, streven de VFN leden naar optimale duidelijkheid voor de consument.

VFN leden zijn bij kredietverstrekking verplicht om de VFN gedragscode na te leven. Structurele niet- naleving van de gedragscode leidt tot beëindiging van het lidmaatschap door ontzetting uit de Vereniging.

2. Definities

Op deze code zijn, tenzij anders bepaald, de definities als opgenomen in artikel 1:1 van de Wet op het Financieel Toezicht overeenkomstig van toepassing.

3. Het adviseren van de consument

De financiële dienstverlener dient bij het adviseren van de consument:

- a. ten aanzien van de kredietvorm, voor zover redelijkerwijs mogelijk, rekening te houden met de doelstellingen van de consument;
- b. over verbonden financiële producten te handelen in het belang van de consument. Indien de mee te financieren kosten, van welke aard dan ook, van het verbonden financiële product meer bedragen dan 15% van de kredietlimiet of kredietstom dient het belang van de consument bij het verbonden financiële product expliciet in het advies te worden toegelicht. In dat geval zal ook de aanbieder over het verbonden financiële product worden geïnformeerd. De financiering van een verbonden financieel product moet passen binnen de maximale kredietruimte. Daar waar kosten voor de advisering van aan het consumptief krediet gerelateerde verzekeringen door de bemiddelaar in rekening worden gebracht aan de klant en mee gefinancierd worden in het te verstrekken krediet, zal de aanbieder deze kosten niet rechtstreeks uitbetalen aan de bemiddelaar.
- c. rekening te houden met algemeen voorzienbare ontwikkelingen in de omstandigheden van consumenten ten einde overkreditering op termijn te voorkomen.
- d. zijn overwegingen over de onder a t/m c genoemde onderwerpen in het advies op te nemen.
- e. Voor zover de advisering plaatsvindt via een verbonden bemiddelaar ligt de eindverantwoordelijkheid voor de naleving van dit artikel bij de aanbieder.

4. De basisnorm

Ter voorkoming van overkreditering hanteert de aanbieder bij de beoordeling van de financiële positie van de consument een basisnorm. Deze basisnorm wordt, na advies van het Nibud, jaarlijks in december vastgesteld door het bestuur van de VFN en op 1 april in het daaropvolgende jaar van kracht.

5. De leennorm

De aanbieder hanteert bij de beoordeling van de financiële omstandigheden van de consument een leennorm. Deze leennorm is het bedrag dat de consument, na aftrek van vaste lasten, te allen tijde voor levensonderhoud ter beschikking moet hebben. De leennorm bestaat uit de basisnorm plus 15% van: het inkomen minus de basishuur minus de basisnorm. In de toelichting op de VFN gedragscode zijn de leennormen opgenomen die minimaal moeten worden gehanteerd voor de hogere inkomens. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen de situaties waarbij het inkomen wordt bepaald inclusief of exclusief toeslagen en vakantiegeld.

6. Behandeling van kredietaanvragen

- a. Voor de beoordeling van de aflossingscapaciteit van de consument gaat de aanbieder uit van een maandelijkse last voor de consument van ten minste 2% van het totale kredietbedrag bij een Doorlopend Krediet of bij Roodstanden op betaalrekeningen.

Bij Aflopend Krediet kan de kredietverstrekker uitgaan van een maandelijkse last van 2% van de kredietsom.

Bij een nieuw af te sluiten Aflopend Krediet kan de kredietverstrekker, ten einde de aflossingscapaciteit van de consument vast te stellen, ook gebruik maken van de daadwerkelijke maandelijkse lasten van het Aflopend Krediet. Hierbij geldt wel een beperking: indien ofwel de bepaling van de maandlast op basis van een Aflopend Krediet met een looptijd van 96 maanden; of de bepaling van 2% van de slottermijn; leidt tot een hoger bedrag dan de daadwerkelijke maandlast van het Aflopende Krediet, wordt het hoogste bedrag van deze bepalingen toegepast.

Voor Aflopend Krediet dat niet in de vorm van Huurkoop of Koop op afbetaling wordt verstrekt geldt aanvullend dat: in die situaties waarbij met het nieuw af te sluiten Aflopende Krediet de totale uitstaande consumptieve schuld van de consument niet of slechts beperkt toeneemt, de lasten van het nieuw af te sluiten krediet bepaald worden op basis van minimaal 2% van de kredietsom.

Deze situaties zullen zich met name voordoen als het nieuw af te sluiten Aflopende Krediet hoofdzakelijk wordt aangegaan om openstaande Doorlopende Kredieten in te lossen en niet om aanvullend krediet te verstrekken aan de consument.

Indien en voor zover een bestaand krediet bestemd is voor de verwerving of verbouwing van een voor eigen bewoning bestemd registergoed en tot zekerheid voor de terugbetaling daarvan hypotheek op dat registergoed is gevestigd, zal de aanbieder bij het bepalen van de aan die financiering verbonden netto-lasten bij:

- een bruto-inkomen van de (gezamenlijke) consument(en) van twee maal modaal of hoger uitgaan van de bruto lasten per maand, verminderd met 30%;
- een bruto-inkomen van de (gezamenlijke) consument(en) van minder dan twee maal modaal uitgaan van de bruto lasten per maand, verminderd met 25%.

Onder twee maal modaal inkomen wordt verstaan het tweemaal modaal bruto jaar inkomen zoals dat jaarlijks in de leennormen (op basis van Nibud cijfers) door de VFN / NVB is vastgesteld voor het jaar waarin de consument het krediet aanvraagt.

De aanbieder mag in plaats van het in hiervoor gestelde bij het bepalen van de aan een woningfinanciering verbonden lasten ook uitgaan van de netto lasten per maand van de woningfinanciering op basis van een annuïtair aflossingsschema van het bedrag van de (resterende) woningfinanciering berekend over een periode van 30 jaren, op basis van de Gedragscode Hypothecaire Financieringen.

- b. De aanbieder toetst de consument in het Landelijk Informatiesysteem Schulden en betreft de uitkomst daarvan bij de behandeling van de kredietaanvraag.
- c. De aanbieder verstrekt geen krediet indien:
 - de conform artikel 6a bepaalde verplichtingen uit hoofde van het te verstrekken krediet en lopende kredieten ertoe leiden dat de consument van zijn inkomsten, na aftrek van vaste lasten, minder overhoudt dan de voor de consument geldende leennorm.
 - de consument onderwerp is van een minnelijke of wettelijke schuldregeling, tenzij het krediet als saneringskrediet onderdeel is van een dergelijke regeling en de schuldenregelaar dan wel de bewindvoerder toestemming heeft gegeven tot het aangaan van een kredietovereenkomst.

- d. In de situatie dat sprake is van een WOZ Krediet (een krediet waarbij als zekerheid een zogenaamde positief / negatief verklaring wordt afgegeven door de aanvrager) dat gezamenlijk met het lopende Hypothecaire Krediet niet meer bedraagt dan 100% van de WOZ waarde van de woning, kan een krediet worden verstrekt waarbij de consument uitsluitend rente verschuldigd is. In alle andere situaties is vanaf 01-04-2012 vereist dat, in de contractueel overeengekomen maandelijkse termijnen bij het aangaan van de kredietovereenkomst, tevens een aflossingscomponent is opgenomen.

De kredietaanbieder stelt alle consumenten die een krediet hebben afgesloten waarop uitsluitend rente wordt betaald minimaal eens per jaar op de hoogte van het feit dat er geen aflossing plaatsvindt op de uitstaande schuld. Tevens stelt de kredietaanbieder de consument minimaal eens per jaar op de hoogte van het feit dat de uitstaande schuld op termijn wel zal moeten worden afbetaald, hetgeen zal leiden tot een toekomstige verzwaaring van de maandelijkse verplichtingen van de consument.

De jaarlijkse informatieplicht ten aanzien van krediet waarop niet wordt afgelost, is niet van toepassing op WOZ kredieten.

- e. In die situaties dat slechts sprake is van oversluiting van een lopend consumptief krediet naar een andere aanbieder, waarbij deze oversluiting aantoonbaar in het belang is van de consument, kan de kredietaanbieder er, hoewel niet wordt voldaan aan de VFN leennormen, voor kiezen om een krediet aan te bieden aan de consument.

Om invulling te geven aan het belang van de consument zal in ieder geval sprake moeten zijn van een lager rentepercentage voor de consument na oversluiting. Daarnaast is bij de vaststelling van het dienen van het klantbelang in ieder geval relevant in welke mate de oversluiting leidt tot verhoging van de kredietsom, verlaging van de aflossingscomponent of verzwaarde verzekeringsdekking in combinatie met adviesgerelateerde kosten.

7. Overleg bij financiële problemen

De aanbieder toont begrip voor de consument die na kredietverlening in financiële moeilijkheden geraakt en die zelf aantoonbaar probeert zijn financiële situatie te verbeteren. In dat geval probeert de aanbieder met de consument tot een oplossing van diens financiële problemen in relatie tot de kredietverlening te komen.

8. Relatie aanbieder - bemiddelaar

- De aanbieder zal schriftelijk met een bemiddelaar, die voor hem bemiddelt op het gebied van consumptief krediet, overeenkomen dat hij de Code dient na te leven.
- De aanbieder zal een bemiddelaar, die de Code niet naleeft schriftelijk verzoeken de Code na te leven.
- De aanbieder zal een bemiddelaar uitsluiten van bemiddeling, indien deze bemiddelaar stelselmatig in gebreke blijft de bepalingen uit de Code na te leven. Dit laat onverlet de meldplicht op grond van art 4:97 Wft.

9. Toelichting op de VFN Gedragscode

De toelichting op deze Gedragscode maakt daarvan integraal onderdeel uit.